

KOKOUSTIEDOT

Aika 17.12.2025 **klo 17**
Paikka Seurakuntakoti

			läsnä	poissa
	Eira Hannele	jäsen		x
	Keinovaara Ulla	jäsen	x	
	Keskitalo Kalevi	jäsen		x
	Keskitalo Paula	jäsen	x	
	Kivipää Tuula	jäsen	x	
	Kolehmainen Heli	jäsen	x	
varapj.	Kotavuopio Satu	jäsen	x	
	Laakso-Ranta Liisa	jäsen	x	
	Norrgård Sari	jäsen	x	
	Nyrhinen Lilja	jäsen	x	
	Näkkäläjärvi Anne-Maria	jäsen	x	
puh.joh.	Palojärvi Leena	jäsen	x	
	Vieltojärvi Reijo	jäsen	x	

MUUT OSALLISTUJAT

Aalto Teemu kirkkoherra sihtteri x

ALLEKIRJOITUKSET

Leena Palojarvi

Teemu Aalto

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Pykälät 28 § - 42 §

PÖYTÄKIRJAN TARKISTUS

Paikka ja aika

Enontekiö 17/12/2025

Allekirjoitukset

Heli Kolehmainen

Liisa Laakso-Ranta

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

Sisällys	
28 § Kokoustiedot	3
29 § Pöytäkirjan nähtävillä olo	3
30 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta.....	4
31 § Kirkkovaltuuston sihteerin valinta.....	4
32 § Työjärjestyksen hyväksyminen.....	4
33 § Oulun hiippakunnan pohjoisosan IT-yhteistyöalueen sopimusmuutos	5
34 § Lausunto Tunturi-Lapin seurakuntien rakenneselvityksestä, Enontekiön seurakunta.....	7
35 § Lausunto Tunturi-Lapin seurakuntayhtymän perussäännöstä, Enontekiön seurakunta.....	13
36 § Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028	15
37 § Kellon rakentaminen Palojoensuun hautausmaan aidan viereen	19
38 § Muut asiat.....	22
39 § Ilmoitusasiat	22
40 § Rovaniemen aluekeskusrekisterin sopimusmuutos johtokunnasta yhteistyöryhmäksi.....	22
41 § Valitusosoitus.....	23
42 § Kokouksen päättäminen.....	23

Pöytäkirjan
tarkastajien
nimikirjaimet

Otteen oikeaksi todistaa

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

28 § Kokoustiedot**Kokouksen avaus**

Puheenjohtaja avaa kokouksen

Läsnäolijat ja kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kirkkolain 7 luvun 4 §:n mukaan seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 5 §:n mukaan kirkkovaltuuston kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka ja siihen on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista. Kutsu asialuetteloinen on lähetettävä kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta.

Kirkkovaltuuston työjärjestyksen 3 §:n mukaan kokouksen alussa toimitetaan nimenhuuto, jonka jälkeen valtuuston on todettava, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Kun valtuutettu on tilapäisesti estynyt saapumasta kokoukseen, hänen on ilmoitettava siitä viivytyksettä valtuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös valtuuston sihteerille. Estyneen valtuutetun sijaan kutsutaan varajäsen.

Esitys

Puheenjohtaja toimittaa nimenhuudon ja toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Kirkkovaltuuston päätös

Esityksen mukaan.

29 § Pöytäkirjan nähtävillä olo**Esitys**

Pöytäkirja pidetään nähtävänä Enontekiön seurakunnan kotisivuilla 18.12.2025.-
17.1.2026

Kirkkovaltuuston päätös

Esityksen mukaan.

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

---

30 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta**Eesitys**

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Heli Kolehmainen ja Liisa Laakso-Ranta he toimivat tarvittaessa ääntenlaskijoina.

Kirkkovaltuuston päätös

Eesityksen mukaan.

31 § Kirkkovaltuuston sihteerin valinta**Eesitys**

Kirkkovaltuusto valitsee sihteeriksi kirkkoherran

Kirkkovaltuuston päätös

Eesityksen mukaan.

32 § Työjärjestyksen hyväksyminen**Eesitys**

Esityslista toimii työjärjestyksenä. Lisätään pykälä 40 §.

Kirkkovaltuuston päätös

Eesityksen mukaan.

33 § Oulun hiippakunnan pohjoisosan IT-yhteistyöalueen sopimusmuutos

Kn 5 17.12.2025 - § 72:

Oulun hiippakunnan pohjoisosan IT-yhteistyöalueen sopimusmuutos

Kirkkojärjestyksen mukaan johtokunnat yhteistoimintaa varten eivät ole enää pakollisia. Oulun hiippakunnan pohjoisosan IT-yhteistyöalueen johtokunta on päättänyt 2.10.2025 esittää IT-yhteistyöalueeseen kuuluville seurakunnille, että IT-yhteistyöalueen johtokunta muutetaan yhteistyöryhmäksi, jonka jäseniä voisivat jatkossakin olla seurakuntien viranhaltijat/työntekijät. Sopimusmuutos tarkoittaa nykyisten IT-yhteistyöalueen johtosäännön ja sopimuksen korvaamista uudella sopimuksella. Uuden sopimuksen pohjana on käytetty nykyistä johtosääntöä sekä sopimusta. Vastaavia muutoksia on tehty myös muissa yhteisjohtokunnissa.

Vuonna 2023 voimaan tulleessa kirkkojärjestyksessä säädetään seurakuntien yhteistoiminnasta seuraavasti:

KJ 3 luku 51 § Yhteistoimintasopimus

Kirkkolain 3 luvun 20 §:n 1 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa on määrättävä:

- 1) *tehtävää hoitava seurakunta tai seurakuntayhtymä;*
- 2) *perusteet, joiden mukaan tehtävän hoidosta aiheutuvat kustannukset jaetaan;*
- 3) *sopimuksen irtisanomisehdot ja talouden selvittäminen.*

Jos seurakunnan tai seurakuntayhtymän jokin tehtävä on sovittu hoidettavaksi toisessa seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä, jossa on tehtävää varten johtokunta, yhteistoimintasopimuksessa voidaan määrätä, että seurakunta tai seurakuntayhtymä saa valita johtokuntaan luottamustoimeensa vaalikelpoisia jäseniä. Yhteistoimintasopimuksessa määrätään johtokunnan jäsenten lukumäärä ja kuinka monta jäsentä kukin seurakunta tai seurakuntayhtymä saa valita. Sopimusosapuolia on kuultava ennen johtokunnan johtosäännön hyväksymistä.

Sopimustekstin muuttaminen edellyttää jokaisen osapuolen suostumusta. Liitteiden osalta toimi- ja päätösvalta muutosten tekemiseen ovat johtokunnalla. Liitteitä tulkitaan osana sopimusta niin, että ensisijaisena pidetään varsinaisen sopimustekstin sisältöä.

Muutoksen on tarkoitus astua voimaan 1.1.2026.

Kirkkoherran esitys

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy IT-yhteistyöalueen uuden sopimuksen.

Kirkkoneuvoston päätös

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

Esityksen mukaan

Kirkkovaltuuston päätös

Esityksen mukaan.

34 § Lausunto Tunturi-Lapin seurakuntien rakenneselvityksestä, Enontekiön seurakunta

Kn 5 17.12.2025 - 73 § Lausunto Tunturi-Lapin seurakuntien rakenneselvityksestä, Enontekiön seurakunta

1. Lausuntopyynnön tausta

Oulun hiippakunnan tuomiokapituli on pyytänyt

- a) Enontekiön, Kittilän, Kolarin ja Muonion seurakuntien kirkkovaltuustojen lausuntoja - tuomiokapitulin 16.10.2025 § 20 aloitteesta Enontekiön, Kittilän, Kolarin ja Muonion seurakuntien seurakuntajaon muuttamiseksi siten, että seurakunnat liittyvät 1.1.2027 perustettavaan Tunturi-Lapin seurakuntayhtymään,
- b) selvittäjä, lääninrovasti Kari Tirolan tekemästä selvityksestä ”Kohti yhteistä tulevaisuutta, Selvitys Enontekiön (Eanodat), Kittilän, Kolarin ja Muonion seurakuntien seurakuntarakenteesta 2024-2025”, sekä
- c) seurakuntalaisten kannanotoista, jotka ovat saapuneet tuomiokapituliin lausuntomääräaikaan mennessä

Selvityksen laatija, lääninrovasti Kari Tirolan, tavoitteena on ollut arvioida seurakuntien hallinnollista, taloudellista, kielellistä ja toiminnallista mahdollisuutta muodostaa seurakuntayhtymä.

Tämän lausunnon tarkoitus on katsoa asiaa Enontekiön seurakunnan näkökulmasta.

2. Kirkkolain mukaiset kielelliset ja kulttuuriset perusteet eivät täyty

Enontekiö on Tunturi-Lapin seurakunnista ainoa, joka sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Tämä tuo mukanaan saamen kielilain mukaisen veloitteen palvelu pohjoissaameksi. Sen lisäksi tulee tarkastella kulttuurista ja paikallisesta identiteetistä nousevia keskeisiä tekijöitä arvioitaessa seurakuntarakenteen muutoksen vaikutuksia. Kirkkolain 2 luvun 13 § edellyttää, että seurakuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos parantaa seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

Mahdollinen seurakuntayhtymä ei tuo Enontekiölle lisäresursseja saamenkieliseen työhön eikä paranna kielellisiä oikeuksia. Päinvastoin yhtymässä Enontekiö olisi pieni seurakunta ja ainoa saamelaisalueen seurakunta, jolloin saamen kielen asema olisi selvästi aikaisempaa vahvemmin vähemmistön asemassa päätöksenteossa. Tällä hetkellä saamenkielisten seurakuntalaisten osuus on Enontekiön seurakuntalaisista n. 11 %, mahdollisen muutoksen jälkeen se olisi n. 1 %.

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

Saamelaistyön näkökulmasta luontevampi yhteistyösuunta on Inarin ja Utsjoen seurakuntien kanssa, jotka toimivat saamelaisten kotiseutualueella ja saavat kirkon keskusrahaston korvausta saamelaistyöstä.

3 . Kirkkolain mukaiset taloudelliset perusteet rakennemuutokselle eivät täyty

Enontekiön seurakunta ei täytä kriisiytyvän seurakunnan tunnusmerkkejä, eikä rakennemuutos näytä tuovan taloudellisia säästöjä, joten sen perusteella Kirkkolain 2 luvun 13 § mukaista taloudellista perustetta rakenteelliselle muutokselle ei ole. Enontekiön seurakunta on taloudellisesti vakavarainen ja kykenee rahoittamaan toimintansa nykyisellä rakenteella.

Verotulot

Verotulojen ennuste osoittaa nousua vuoteen 2030, ja seurakunnan veroprosentissa on edelleen nostovaraa.

Kirkon keskusrahaston rahoituksen virheellinen tulkinta

Oulun tuomiokapitulin selvityksessä esitetään, että saamelaistyöhön kohdennettu raha olisi ikään kuin avustus, jota ilman seurakunnan pitäisi oppia pärjäämään. Ongelma on kuitenkin kolmiosainen.

Ensinnäkin suoranaisestä avustuksesta puhuminen on haastavaa. Kyse on ennemminkin korvauksesta tai maksusta siitä, että saamelaistyötä tehdään saamelaisalueella ja se kohdennetaan tiettyihin virkoihin saamelaisten kotiseutualueella. Näin sitä pitää myös ensisijaisesti tarkastella.

Toiseksi kirkon keskusrahasto ei ole missään vaiheessa esittänyt, että tämä raha olisi poistumassa. On virheellistä esittää se osana kriisiytyvän seurakunnan mittaria.

Kolmanneksi Enontekiö saa kirkon keskusrahastosta pienemmän summan kuin Utsjoki ja Inari, joilla on kummassakin kaksi virkaa – papin ja diakonin virka. Enontekiöllä on yksi papin virka, johon tämä rahoitus ohjataan. Tämä mittasuhte selittää erot, eikä osoita Enontekiön seurakunnan ”yliriippuvuutta” rahoituksesta.

Näiden valossa selvityksessä esitetty väite siitä, että seurakunta ei pärjäisi ilman kirkon keskusrahaston rahaa, antaa vääristävän kuvan. Seurakunta rakentaa budjettinsa sen perusteella, että rahoitus on käytettävissä — kuten kaikki seurakunnat tekevät. Jos rahoitus joskus poistuisi, silloin harkittaisiin sopeuttamista. Mutta niin kauan kuin rahoitus on olemassa, sen ympärille laaditaan realistinen talous. Seurakunnan tarkoitus ei ole tuottaa voittoa, vaan palvella niillä resursseilla, jotka seurakunnalla on käytössä.

Todennäköiset muut lisäkustannukset

Lisääntyvät matkakulut

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

- Hallinnollinen keskuspaikka olisi Kittilän kirkonkylällä, jonne etäisyys Hetasta on n. 160 km, eli ajaen n. kaksi tuntia suuntaansa.
- Tämä kasvattaa sekä työntekijöiden että luottamushenkilöiden matkakuluja ja työaikaa.
- Julkista liikennettä ei ole, toisin kuin Etelä-Suomessa, joten kulut ovat väistämättömiä.

Palkkaharmonisointi

- Enontekiön palkat ovat tällä hetkellä pienemmät kuin muissa seurakunnissa.
- Palkkaharmonisointi tarkoittaisi palkkakulujen nousua Enontekiölle ilman lisäresursseja.

Kokouspalkkiot

- Enontekiöllä luottamushenkilöt toimivat ilman kokouspalkkioita.
- Muualla palkkiot maksetaan, joten yhtymä edellyttäisi palkkioiden käyttöönottoa myös Enontekiöllä → lisää kustannuksia.

Taloudelliset perusteet eivät tue seurakuntayhtymäratkaisua, vaan osoittavat, että kulut kasvaisivat ja joustavuus vähenisi. Ainoastaan isoissa investoinneissa pienet seurakunnat voisivat hyötyä isommasta vuosibudjetista. Kuitenkin lähivuosina seurakunnilla on ennemminkin paine vähentää kiinteistöjä, kuin investoida uusiin kiinteistöihin. Mahdollisissa investoinneissa joudutaan joka tapauksessa miettimään yhteiskäyttötiloja muiden alueen toimijoiden kanssa, joka pienentää oman rahoituksen osuutta.

4. Kirkkolain mukaiset toiminnalliset perusteet eivät täyty

Selvityksessä ei esitetä riittäviä perusteita sille, että seurakunnan toimintakyky vahvistuisi seurakuntayhtymässä.

Hallinnon keskittyminen heikentää paikallistuntemusta

- Hallinnon siirtyessä pääosin Kittilään syntyisi väistämättä virkamiesmäisempi hallintomalli, joka etäännyy seurakuntalaisten arjesta ja varsinkin saamenkielisten palvelujen saanti vaikeutuu.
- Seurakuntayhtymässä toimitusvarauksia voidaan tehdä keskitetysti, mutta Enontekiön seurakunnassa tämä ei ole erityisen merkittävä kysymys. Toimitusvarausten siirtyessä kauemmaksi, henkilökohtainen ja joustava palvelu vähenee. Paikallisten kylien tuntemus ja yhteys ihmisiin ovat Enontekiöllä olennainen osa seurakunnan identiteettiä ja sen toimintaa.

Pieni seurakunta ei ole heikkous

Enontekiö osoittaa käytännössä, että pieni ja ketterä seurakunta voi olla jopa tulevaisuuden kirkon malli tilanteessa, jossa:

- seurakuntien resurssit pienevät koko maassa,
- kiinteistörakennetta kevennetään,
- päätöksentekoa halutaan tuoda lähemmäs seurakuntalaisia,
- ja yhteistyötä tehdään yli organisaatorajojen. Enontekiöllä yhteistyötä tehdään muun muassa, Muonion, Kittilän, Rovaniemen sekä Ruotsin Pajalan ja Karesuandon seurakuntien, sekä Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään tiiviisti kunnan, SPR:n, VPK:n, kyläyhdistysten, muiden yhdistysten ja paikallisten yrittäjien kanssa.

Pienet resurssit mahdollistavat seurakuntalaisten aktiivisuutta toiminnassa

- Hetan kirkon jumalanpalveluksissa toimii vapaaehtoisia suntioita, muusikoita ja talkoolaisia

- pienten resurssien ja maantieteellisesti laajan seurakunnan pääjumalanpalveluksia järjestetään säännöllisesti kylätaloilla, luonnossa ja yksityisissä paikoissa (esim. Raittijärvi, Kilpisjärven yrittäjän porotila).
  - Nämä lisäävät seurakuntalaisten aktiivisuutta.
  - kylätalot ja kunnan tilat toimivat osana seurakunnan tilaverkostoa,
  - luontohengellisyys on vahva osa seurakunnan identiteettiä.

Nämä ovat juuri niitä ominaisuuksia, joita tulevaisuuden kirkossa tarvitaan: kyky toimia pienillä ja joustavilla rakenteilla,

- tehdä yhteistyötä kunnan ja kyläyhteisöjen kanssa,
- vähentää kiinteistökuluja,
- ja samalla vahvistaa seurakuntalaisten osallisuutta ja vapaaehtoisuutta.

Tämä on linjassa muun muassa kirkon tulevaisuuskomitean vuoden 2017 mietinnön ajatusten kanssa, jossa pohditaan sopimus pohjaista yhteistyötä seurakuntayhtymämallin sijaan. Toisaalta mainitaan tärkeystä säilyttää ihmiskasvoisuus ja paikallisuus. Pohditaan yhteisiä virkoja seurakuntien kanssa ja esitetään, että kirkkoherran virka voisi olla ainoa pakollinen virka seurakunnassa.

---

5. Kiinteistöjen tilanne

Enontekiön seurakunta on jo tehnyt päätöksiä kiinteistöjen karsimisesta ja sopeuttamisesta. Seurakunta hyödyntää kylätaloja ja kunnan tiloja, ja luonnossa pidettävät jumalanpalvelukset tukevat sekä taloudellista kestävyyttä että seurakunnan omaleimaista luontohengellisyttä, huomioiden myös saamelaiskulttuurin erityispiirteet.

---

6. Seurakuntalaisten kanta

Tuomiokapituli pyysi seurakuntalaisilta lausuntoja. Enontekiöllä 153 seurakuntalaista jätti kannanoton, jossa vastustettiin seurakuntayhtymää. Tämä on yli 10 % seurakunnan jäsenistöstä. Yhtään kannattavaa lausuntoa ei annettu Kittilän, Kolarin, Muonion ja Enontekiön seurakunnista. Tämän sivuuttaminen olisi seurakuntalaisten äänen ohittamista.

---

7. Selvitysmiehen esitysten perustelemattomuus ja virheet

Perustelemattomuus:

Selvitysmies esittää useita väitteitä ilman riittäviä perusteluita. Tällaisia ovat mm.:

- (s. 35) *“Naapuriseurakuntien toiminnan ja taloushallinnon turvaaminen hyödyttäisi myös Kittilän seurakuntaa.”*
→ Väite jää täysin ilman taloudellista tai toiminnallista perustelua.
- (s. 39) *“Seurakuntayhtymässä nykyisiä seurakuntien kiinteistöjä ja investointitarpeita voidaan tarkastella ja hoitaa tehokkaammin kuin yksittäisissä seurakunnissa.”*
→ Esitys ei sisällä laskelmia ja on siten vain olettamus.

Virheet

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

a) Valtionosuuden määräytymisperuste (s. 9)

Selvityksessä todetaan virheellisesti, että:

“Valtionosuus jaetaan seurakunnille kunnan väkiluvun mukaan eikä ole suoraan riippuvainen seurakunnan jäsenmäärästä.”

Tämä ei pidä enää paikkaansa.

Vuodesta 2025 alkaen kirkon saaman valtionrahoituksen jakoperusteet ovat muuttuneet merkittävästi.

Jakoperusteet eivät enää perustu kunnittain väkilukuun kuin pieniltä osin.

Selvityksen alkuperäinen väite antaa virheellisen kuvan tulevasta rahoituskehityksestä.

b) Keskusrahaston avustusten käsittely (s. 16)

Selvityksessä väitetään, että:

“(Kittilän) seurakunta ei ole saanut kirkon keskusrahaston avustuksia tarkastelukauden aikana.”

Tämä on virhe.

Kittilä saa vuosittain avustusta matkailijatyöhön (esim. 2024: 7000 €, 2025: 13 000 €).

Selvitys antaa näin ollen väärää tietoa Kittilän taloudellisesta tuesta.

8. Johtopäätös

Rakennemuutosselvityksen perustelut nojaavat ennen muuta taloudellisiin seikkoihin, mutta toisaalta muutoksen taloudelliset vaikutukset jäävät selvittämättä ja todelliset hyödyt toteamatta.

Kirkkolain 2:13 perusteet – toimintakyvyn paraneminen, toiminnan taloudellisuus ja kielellisten oikeuksien vahvistuminen – eivät täyty Enontekiön seurakunnan osalta.

Näin ollen seurakuntajaon muuttaminen ei ole lain edellyttämällä tavalla perusteltua.

Enontekiön seurakunta vastustaa seurakuntayhtymän perustamista.

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 10:4)

Ei välitöntä vaikutusta.

Saamelaisvaikutusten arviointi

Lausunnolla ei ole välitöntä vaikutusta, mutta rakennemuutoksen toteutuessa päätöksenteko etäännyy ja saamelaisseurakuntalaisten määrä suhteessa muuhun jäsenistöön pienenee seurakuntayhtymässä, ollen n. 1%.

Kirkkoherran päätösesitys

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se

- hyväksyy tämän lausunnon ja toimittaa sen Oulun hiippakunnan tuomiokapitulille.
- pyytää Oulun hiippakunnan tuomiokapitulia jättämään esityksen Tunturi-Lapin seurakuntayhtymästä raukeamaan.

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

Kirkkovaltuuston päätös

Esityksen mukaan.

35 § Lausunto Tunturi-Lapin seurakuntayhtymän perussäännöstä, Enontekiön seurakunta

Kn 5 17.12.2025: 74 § Lausunto Tunturi-Lapin seurakuntayhtymän perussäännöstö, Enontekiön seurakunta

Perussäännön sisäiset ristiriidat (3 § ja 5 §)

Perussäännön 5 §:n mukaan seurakunnat päättävät oman seurakuntansa virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta "varojensa puitteissa".

Samaan aikaan 3 §:n 1. momentti määrää, että:

"Seurakuntien kaikki varat ja velvoitteet siirtyvät tämän perussäännön voimaantulopäivänä seurakuntayhtymälle."

Näin ollen seurakunnilla **ei ole omia varoja**, joiden puitteissa päättää viroista.

Pykälät ovat keskenään selvästi ristiriitaisia.

Jos 5 § tulkitaan niin, että seurakunnat päättäisivät virkojen määrästä *omia tulojaan vastaavassa laajuudessa*, perussäännön logiikka johtaa siihen, että Muonion ja Kolarin seurakunnissa virkoja jouduttaisiin lakkauttamaan, koska niiden omat tulot eivät riitä nykyiseen henkilöstötasoon ja mikä puolestaan vaikeuttaisi seurakuntien perustehtävän toteuttamista.

Ristiriita vahvistuu, kun huomioidaan selvitysmiehen tekstissä olevat toteamukset:

- *"Seurakuntayhtymä päättää yhtymään kuuluvien seurakuntien uusien virkojen perustamisesta ja virkojen lakkauttamisesta"* (s. 32)
- *"Yhtymä perustaa virat ja toimet ja antaa luvan niiden täyttämiseen"* (s. 37)

Näiden valossa seurakunnille jää vain oikeus valita tehtäviin työntekijät, ei päättää resurssien määrästä.

Tämä korostaa perussäännön epäselvyyttä ja ristiriitaisuutta seurakuntien itsehallinnon kannalta.

Tulonjakoperusteiden ongelmallisuus (Perussäännön 4 §)

Perussääntö esittää, että:

"Seurakuntien osuus jaetaan seurakuntien kesken edellisen tammikuun 1. päivän läsnä olevien jäsenten lukumäärän suhteessa."

Tämä johtaa huomattaviin vääristymiin.

Kirkkohallituksen tuoreimman verotuloennusteen perusteella (vuosi 2025 verokertymä), jos veroprosentti yhtenäistettäisiin 1,6 %:iin ja tulot jaettaisiin jäsenmäärän perusteella:

- Enontekiön käytettävissä olevat verotulot **nousisivat 22 000 €**
- Muonion **nousisivat 18 000 €**
- Kolarin seurakunta **menettäisi 41 000 €**
- Kittilä **menettäisi 117 000 €**

Lisäksi:

- matkailijatyön avustuksen siirtäminen Muoniolta yhtymälle,
- sekä Kittilän seurakuntapastorin palkkakulujen siirtyminen yhtymälle

aiheuttaisivat:

- Muoniolle **47 000 €** loven,
- Kittilälle **52 000 €** loven käytettävissä oleviin tuloihin.

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

Tämä osoittaa, että tulonjakomalli ei ole neutraali, vaan aiheuttaa huomattavia vääristymiä ja laskennallisia menetyksiä tietyille seurakunnille — ilman että perustelut ovat selviä tai tasapuolisia.

Yhteenveto

Perussääntö ja selvitysmiehen esitys sisältävät:

- sisäisiä pykäläristiriitoja
- epäselvyyksiä seurakuntien varallisuudesta ja itsehallinnosta
- virheellisiä taloustietoja
- perustelemattomia väitteitä
- sekä tulonjakomallin, joka aiheuttaa merkittäviä ja epätasaisia taloudellisia vaikutuksia

Nämä seikat osoittavat, että esitetty perussääntö ei muodosta selkeää, toimivaa tai tasapuolista pohjaa seurakuntayhtymälle.

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 10:4)

Lausumisella ei ole välitöntä vaikutusta.

Saamelaisvaikutusten arviointi

Lausumisella ei ole välitöntä vaikutusta.

Kirkkoherran esitys

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy tämän lausunnon ja toimittaa sen Oulun hiippakunnan tuomiokapitulille.

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

Kirkkovaltuuston päätös

Esityksen mukaan.

36 § Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028

Kn 4 30.10.2025 - § 52: TTS 2026-2028

Liitteenä on esitys Enontekiön seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2026-2028. Suunnitelma on samalla vuoden 2026 sitova toiminta- ja taloussuunnitelma. Suunnitelma koskee seurakunnallista toimintaa. Suunnitelmasta ilmenevät tavoitteet, joiden toteutumista tarkastellaan toimintakertomuksessa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Toimintakulut vuoden 2026 talousarviossa on 538 000 euroa. Verotuloja ennustetaan FCG pohjalta olevan 412 000 euroa. Vuosikate ennustetaan olevan 19 240 euroa ja tilikauden tuloksen ennustetaan olevan 12 euroa. Seurakunnalla ei ole ulkopuolista velkaa.

Vuoden 2024 lopussa rahat ja pankkisaamiset 384 000 euroa, tilanne 10/2025 on 429 000 euroa. Maksuvalmius vuoden 2024 oli lopussa 268 päivää.

Kirkkohallituksen julkaisemassa *Seurakuntien talousanalyysissa* Enontekiön seurakunnalle kuvataan pientä jäsenmäärän laskua. Kunta on muuttotappiokunta ja se näkyy myös seurakunnan jäsenmäärässä. Arvioiden mukaan jäsenmäärä laskee vajaalla 2 % vuodessa, ollen vuonna 2030 noin 1200 jäsentä. Samalla oletetaan olevan n. 800 kirkollisveroa maksavaa jäsentä ja kirkkoonkuulumisprosentin olevan noin 71%.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Enontekiö							
Asukasluku	1 764	1 735	1 720	1 706	1 691	1 679	1 670
Jäsenmäärä	1 317	1 296	1 275	1 249	1 223	1 200	1 178
Kirkollisveroa maksavat	868	859	846	831	816	805	793
Kirkkoonkuulumisprosentti	75 %	75 %	74 %	73 %	72 %	71 %	71 %

Kirkollisverotulojen ennustetaan kasvavan noin 2 % vuosivauhdilla. Vaikka ennuste ei huomioi inflaatiota ja jäsenmäärä vähenee, antaa verotulojen hienoinen kasvu seurakunnalle mahdollisuuden ylläpitää perustoimintojaan, kuten jumalanpalveluksia, kirkollisia toimituksia ja diakoniatyötä, erityisesti harvaan asutun ja kulttuurisesti monimuotoisen alueen tarpeisiin vastaten.

Vapaaehtoisuuteen motivoiminen, heistä huolehtiminen ja heidän palkitseminen ovat entistä tärkeämmässä roolissa, kun pohdimme seurakunnan toimintaa maantieteellisesti harvaan asutussa ja pitkien välimatkojen kunnassa.

Tulevina vuosina seurakunnan on jatkettava tarkkaa taloudenpitoaan ja kiinnitettävä huomiota pitkäjänteiseen taloussuunnitteluun. Jatkuva ja tiivis yhteistyö muiden

seurakuntien ja alueellisten toimijoiden kanssa sekä toimintamuotojen kehittäminen ovat avainasemassa, kun pyritään vastaamaan sekä taloudellisiin että toiminnallisiin haasteisiin tulevana vuosina.

Rakennemuutosselvitys

Talousarvion valmisteluvaiheessa (30.10.2025) seurakunnassa on menossa rakennemuutosselvitys. Oulun hiippakunnan tuomiokapituli on esittänyt 16.10.2025 istunnossaan kirkkohallitukselle Tunturi-Lapin seurakuntayhtymän perustamista. Seurakuntayhtymään kuuluisi Enontekiön, Muonion, Kolarin ja Kittilän seurakunnat. Seurakunta yhtymä aloittaisi toimintansa 1.1.2027 ja tulevat seurakuntavaalit käytäisiin seurakuntayhtymävaaleina.

Tämänhetkisen tiedon valossa Oulun hiippakunnan tuomiokapituli tarjoaa seurakuntalaisille ja seurakunnille kirjallisen kuulemismahdollisuuden tulla kuulluksi. Tämän lisäksi tuomiokapituli on tarjonnut neuvottelumahdollisuutta saamelaiskäräjille, koska seurakunnista Enontekiön seurakunta sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Lopullisen päätöksen seurakuntayhtymän perustamisesta tekee kirkkohallitus mahdollisesti ensivuoden keväällä 2026.

Kiinteistöt

Tulevana vuosina seurakunnalle tulee pohdittavaksi seurakunnan tilojen käyttöön ja kunnossapitoon liittyviä kysymyksiä. Korjausvelkaa tilojen osalta on päässyt kertymään. Työ on jo aloitettu kirkkovaltuuston ja työntekijöiden yhteisillä iltakouluilla keväällä ja syksyllä 2024. Keväällä 2025 Kirkkohallituksen yliarkkitehti Edla Mäkelä ja talotekniikan asiantuntija Jari Poutiainen vierailivat seurakunnassa.

Kesällä 2025 kirkkovaltuusto hyväksyi Enontekiön seurakunnan tiloja koskevan tarveselvityksen. Työ jatkuu edelleen konkreettisempaan suuntaan, tavoitteena muodostaa Enontekiön seurakunnalle kiinteistöstrategia.

Syksyllä 2025 kunnan kanssa on käyty alustavia keskusteluja Karesuvannon kappelin myymisestä ja muuttamisesta monitoimitilaksi. Tilassa voisivat toimia kunnan koulu, kyläläiset ja seurakunta. Suunnitelmat ovat vielä alussa talousarvion kirjoittamishetkellä (30.10.2025) ja päätökset tekemättä.

Valtion rahoitus

Valtion rahoitusta lakisääteisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin Enontekiön seurakunta sai vuonna 2024 reilut 37 000 euroa. Valtion rahoituksen leikkausten johdosta vuoden 2026 valtion rahoituksen odotetaan jäävän vajaaseen 30 000 euroon.

Kriisiytyvän seurakunnan mittarit

Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on kasvanut vuosina 2023 ja 2024, mutta on kuitenkin pienempi kuin vuonna 2021. Vuoden 2025 talousarviossa henkilöstökulujen osuus yhä kasvaa, mutta sen odotetaan pienenevän vuonna 2026. Vuoden 2024 lopulla kirkkovaltuusto hyväksyi seurakunnalle oman strategian, joka astui voimaan vuoden 2025 alusta ja se on voimassa vuosina 2025-2030.

Keskeisinä strategisina linjauksina seurakunta pyrkii säilyttämään seurakunnassa neljä kokoaikaista virkaa, toimintaa panostetaan diakoniaan ja lapsi ja nuorisotyöhön, sekä maantieteellisesti laajassa seurakunnassa eri kylillä tapahtuvaan toimintaan. Tämä panostus henkilöstöön näkyy kasvaneina henkilöstökuluina, suhteessa toimintakuluihin, mutta ei ole prosentuaalisesti vielä mitenkään hälyttävällä tasolla.

Toiminnallisissa mittareissa on hyvä huomioida se, että kirkkovaltuusto toimii vajaajäsenenä kautensa loppuun. Valtuuston jäseniä on 13/15 henkilöä (30.10.2025). Hyvä on kuitenkin huomioida se, että nykyisen kirkkojärjestyksen (KJ 26§) myötä edustajien jäsenmäärä tippuu seuraavassa vaalissa, ollen 11 jäsentä (alle 2000 jäsenen seurakuntatalous).

Henkilöstö

Seurakunnassa työskentelee 4 henkilöä (tilanne 30.10.2025). Vakituudessa palvelussuhteessa työskenteli 3 työntekijää, ja lisäksi 1 määräaikainen. Kesällä työllistettiin kolme henkilöä kirkko-oppaiksi, yhteensä 3 kuukauden jaksolle.

Näiden lisäksi seurakunnassa oli Enontekiön ja Muonion seurakuntien talousyhteistyö Muonion seurakunnan kanssa. Muonion kanslisti hoiti Enontekiön seurakunnan talouskanslistin tehtäviä 30% työpanoksella kesäkuun 2025 loppuun saakka. Heinäkuusta 2025 alkaen talusyhteistyö on ollut Pohjois-Lapin seurakuntayhtymän kanssa samankaltaisella sopimuksella.

Muonion kanttori avustaa Enontekiön seurakunnassa tarpeen mukaan, ensisijaisesti jumalanpalveluksissa ja kirkollisissa toimituksissa. Lisäksi Muonion ja Enontekiön kirkkoherrat sijaistavat toisiaan tarvittaessa, noin kerran kuussa.

Henkilöstökuluihin vuonna 2026 on budjetoitu 258 711,00 euroa, josta palkkojen osuus 207 195,00 euroa ja henkilösivukulujen osuus 51 516,00 euroa.

Strategiaan liittyminen

Missio: Tuntureiden lapset, Jumalan käsivarressa

Tavoite: Seurakuntamme on hengellisen kasvun ja yhteisöllisyyden koti

Seurakunnan toiminnallinen painopistealue on vuosina 2026-2027 **vapaaehtoiset**. Rekrytoimme uusia vapaaehtoisia ja palkitsemme heitä julkisilla kiitoksilla sekä pienillä huomionosoituksilla, tunnustaen heidän arvokkaan työnsä.

Talousarvion sitovuus

Enontekiön seurakunnan talousarvion käyttötalousosan sitovuustaso kirkkovaltuustoon nähden on pääluokkataso (toimintakate 1).

Liitteet:

Liite 1 Enontekiön seurakunnan talous- ja toimintasuunnitelma 2026-2028

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 10:4):

Päätöksellä on välitön ja välillinen lapsivaikutus. Toimintasuunnitelmassa on asetettu kasvatustyölle omat tavoitteet ja varattu niihin määräraha.

Saamelaisvaikutusten arviointi:

Toiminta- ja taloussuunnittelussa on huomioitu se, että seurakunta toimii saamelaisten kotiseutualueella. Tavoitteena on vahvistaa saamelaisväestön osallisuutta seurakunnan toiminnassa muun muassa niin, että saamenkielisillä seurakuntalaisilla on mahdollisuus kuulla ja käyttää seurakunnan toiminnassa saamenkieltä.

Kirkkoherran esitys

Kirkkoneuvosto

- a) esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan Enontekiön seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2028, johon lisättiin investointiosa.
- b) esittää kirkkovaltuustolle, että talousarvion käyttötalousosan sitovuustaso on pääluokkatason toimintakate. Investointiosa on hankekohtaisesti sitova. Talousarvion sisäiset erät ja laskennalliset erät eivät ole sitovia eriä.

Kirkkoneuvoston päätös

Muutetun esityksen mukaan.

Kokouksen kulku

Liisa Laakso-Ranta esitti, että Karesuvannon kappelin kunnostamiseen lisätään 50 000 euroa. Ulla Keinovaara ja Sari Norrgård kannattivat esitystä. Kirkkovaltuusto lisäsi yksimielisesti investointiosalle 50 000 euroa Karesuvannon kappelin kunnostamista varten.

Kirkkovaltuuston päätös

Muutetun esityksen mukaan, investointiosan kohdalta muutettu.

Kokouksen kulku

Tauko 18.42–18.52. Saman ihmiset olivat läsnä kuin ennen taukoa.

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

**37 § Kellon rakentaminen Palojoensuun hautausmaan aidan viereen
Kn 4 30.10.2025 - § 53:**

Kellon rakentaminen Palojoensuun hautausmaan aidan viereen

Aarne Kultima ja Lasse Mäkitalo on lähestynyt kirkkoherraa ja esittänyt Palojoensuun kylällä nousseen toiveen, että Palojoensuun hautausmaalle saataisiin oma kello. Hautausmaan kelloa soitettaisiin hautaan siunaamisen yhteydessä, sekä mahdollisesti sanomakellot voitaisiin soittaa hautausmaalta. Alustavissa suunnitelmissa olisi, että soittaminen toteutettaisiin vapaaehtoisvoimin seurakunnan ohjeiden mukaisesti. Tavoitteena olisi saada hautausmaalle kello kesäkuun 2026 loppuun mennessä.

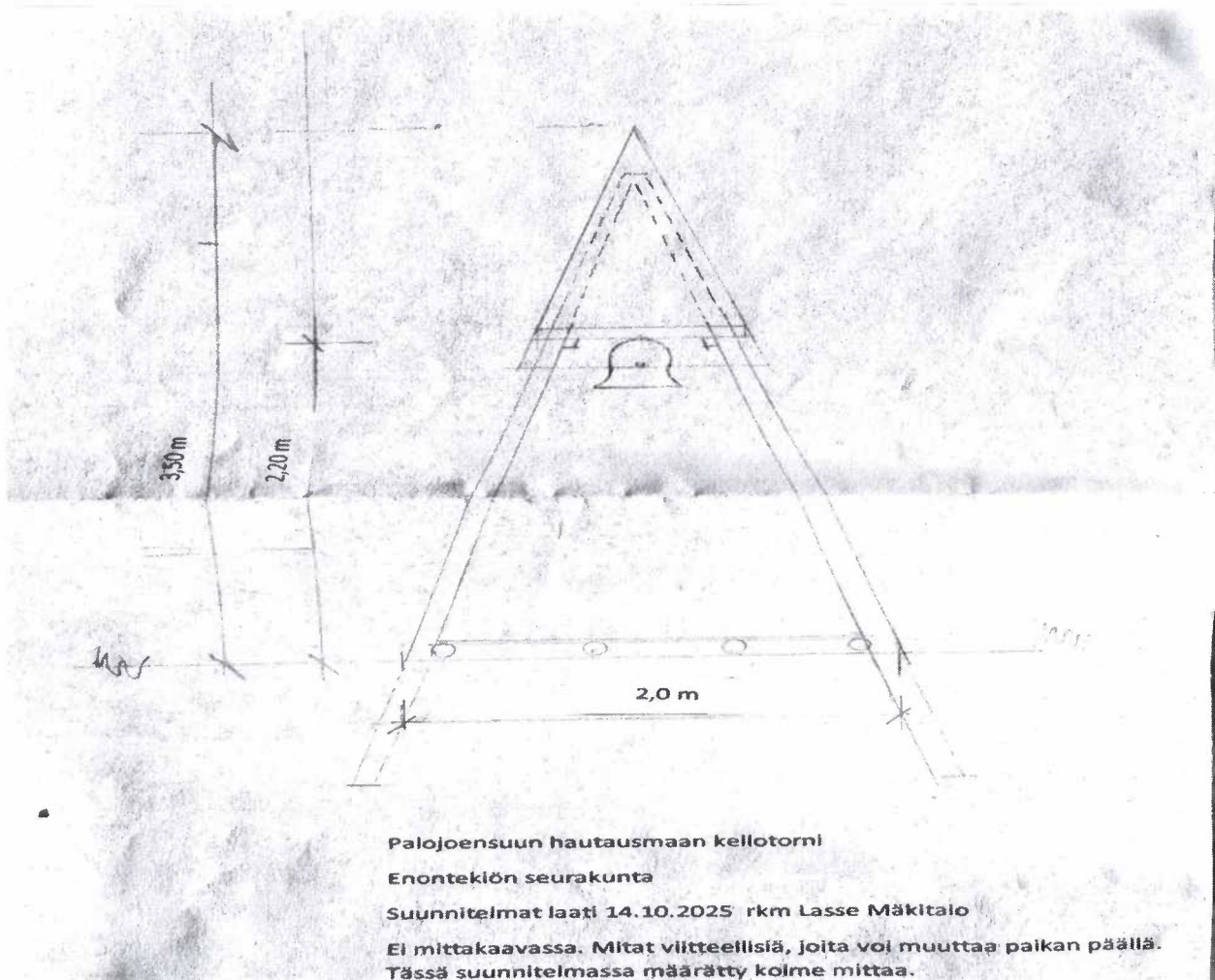
Rakennusmestari Lasse Mäkitalo on laatinut ja lähettänyt kirkkoherralle luonnokset kellotornista, asemapiirroksesta ja työselostuksen, josta ilmenee hankkeen kokonaiskustannus. Kustannusarvio on rakenteiden ja työn osalta 3660 euroa, johon lisätään kellon hankintahinta niin kokonaiskustannusarvio on 5960 - 7360 euroa. Kellon hankintaa on valmisteltu Suomen kirkonkellohuolto Oy:n kanssa. Varsinaisen kellon hankintahinta on 2300-3700 euroa, alv 0 %, riippuen sävelkorkeudesta ja kelloon tehtävistä teksteistä tai merkinnöistä. Alustavissa suunnitelmissa kello olisi joko A/2 (450mm) tai G/2 (510mm) ja viritys 440Hz. Teksti olisi seurakunnan strategiasta: *Tuntureiden lapset, Jumalan käsivarressa.*

Aarne Kultima on ollut rakennuslupa-asiassa yhteydessä kunnan rakennustarkastajaan, hänen ilmoituksensa mukaan kellotorni ei tarvitse erillistä rakennuslupaa, asia hoidetaan ilmoitusmenettelyllä.

Kellohanke rahoitettaisiin perustamalla rahankeräyslain mukainen rekisteröimätön tukiryhmä, vähintään kolme henkilöä, tukiryhmän enimmäisjäsenmäärää ei ole rajoitettu. Aarne Kultima selvittää tukiryhmän perustamiseen liittyvät asiat. Tukiryhmä avaisi pankkiin käyttötilin, ns. pienkeräystilin kellorahastoa varten. Tukiryhmä laatisi kellorahastolle säännöt ja rahastoa hallinnoisi perustettava tukiryhmä. Pienkeräystilin keräysaika on maksimissaan kolme kuukautta ja tilin yläraja on 10 000 euroa. Eli kellorahat olisi tarkoitus kerätä kokonaan tukiryhmän ylläpitämän rahaston kautta.

Kellohankkeesta ja siihen liittyvästä kellorahastosta tiedotettaisiin mm. Enontekiön Sanomissa ja mahdollisesti myös seurakunnan kotisivuilla, rahasto ottaisi vastaan lahjoituksia. Hankkeen valmistuttua hautausmaan kello luovutettaisiin seurakunnalle, mahdolliset varat mitä rahastosta jäisi käytettäisiin Palojoensuun hautausmaan ylläpitoon.

Yhteyshenkilöinä ja hankkeen vetäjinä toimivat Aarne Kultima ja Lasse Mäkitalo. Seuraavassa havainnekuvat suunnitelmasta.

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 10:4) ja Saamelaisvaikutusten arviointi:

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

Sielunhoidollinen vaikutus hautajaisissa, kellot kunnioittavat vainajaa.

Liittyminen strategiaan:

Kellohanke vahvistaa vapaaehtoisuutta ja toimijuutta seurakunnassa

Kirkkoherran esitys

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy hankkeen.

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan.

Kirkkovaltuuston päätös

Esityksen mukaan.

38 § Muut asiat

Ei ollut.

39 § Ilmoitusasiat

1. Kirkkoherra 50% virkavapaalla 1.1.-15.6.2026, hoitaen kuitenkin hallinnolliset ja esimiestehtävät:

50% seurakuntapapin sijaisena Essi Aalto

Sijaisen numero: 0404801094

2. Karesuvannon kappelin kuntoraportti valmistunut 12.12.2025
Tutkimusten mukaan rakennus on kohtalaisen hyvässä kunnossa.
Huolto- ja korjaustarpeita on kuitenkin kerääntynyt.
3. Tulevat kokoukset
  - a. Kirkkoneuvosto 10.3. klo 17 ja 3.6. klo 16
  - b. Kirkkovaltuusto 3.6. klo 18

40 § Rovaniemen aluekeskusrekisterin sopimusmuutos johtokunnasta yhteistyöryhmäksi**Kn 4 30.10.2025 – 54§ Rovaniemen aluekeskusrekisterin sopimusmuutos johtokunnasta yhteistyöryhmäksi**

Kirkkojärjestyksen mukaan johtokunnat yhteistoimintaa varten eivät ole enää pakollisia. Rovaniemen aluekeskusrekisterin yhteisjohtokunta on päättänyt esittää 21.10.2025 Rovaniemen aluekeskusrekisteriin kuuluville seurakunnille, että aluekeskusrekisterin yhteisjohtokunta muutetaan yhteistyöryhmäksi, jonka jäseniä voisivat jatkossakin olla seurakuntien viranhaltijat/työntekijät. Sopimusmuutos tarkoittaa nykyisten Rovaniemen aluekeskusrekisterin johtosäännön ja sopimuksen korvaamista uudella sopimuksella. Uuden sopimuksen pohjana on käytetty nykyistä aluekeskusrekisterin johtosääntöä sekä sopimusta. Vastavia muutoksia on tehty myös muissa aluekeskusrekistereissä.

Vuonna 2023 voimaan tullessa kirkkojärjestyksessä säädetään seurakuntien yhteistoiminnasta seuraavasti: KJ 3 luku 51 § Yhteistoimintasopimus

Kirkkolain 3 luvun 20 §:n 1 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa on määrättävä:

- 1) tehtävää hoitava seurakunta tai seurakuntayhtymä;
- 2) perusteet, joiden mukaan tehtävän hoidosta aiheutuvat kustannukset jaetaan;
- 3) sopimuksen irtisanomisehdot ja talouden selvittäminen.

Jos seurakunnan tai seurakuntayhtymän jokin tehtävä on sovittu hoidettavaksi toisessa seurakunnassa tai seurakuntayhtymässä, jossa on tehtävää varten johtokunta, yhteistoimintasopimuksessa voidaan määrätä, että seurakunta tai seurakuntayhtymä saa valita johtokuntaan luottamustoimeensa vaalikelpoisia jäseniä. Yhteistoimintasopimuksessa määrätään johtokunnan jäsenten lukumäärä ja kuinka monta jäsentä kukin seurakunta tai seurakuntayhtymä saa valita. Sopimusosapuolia on kuultava ennen johtokunnan johtosäännön hyväksymistä.

Voimassa olevan sopimuksen mukaan sopimustekstin muuttaminen edellyttää jokaisen sopijapuolen kirkkovaltuuston / yhteisen kirkkovaltuuston päätöstä, kuitenkin siten, että

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

muuttaminen on mahdollista, mikäli jäsenmääräisesti (seurakuntien läsnä olevan väestön väkiluku) laskettu enemmistö sopijapuolista päättää sen puolesta.

Muutoksen on tarkoitus astua voimaan 1.1.2026. Liitteenä on pöytäkirjanote Rovaniemen aluekeskusrekisterin yhteisjohtokunnan päätöksestä sisältäen ehdotuksen Rovaniemen aluekeskusrekisterin uudeksi yhteistyösopimukseksi.

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 10:4)

Ei välitöntä vaikutusta, muutos tehdään käytännönsyistä.

Saamelaisvaikutusten arviointi:

Ei välitöntä vaikutusta, muutos tehdään käytännönsyistä.

Kirkkoherran esitys

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan Rovaniemen aluekeskusrekisterin uuden sopimuksen.

Kirkkoneuvoston päätös

Esityksen mukaan

Kirkkovaltuuston päätös

Esityksen mukaan

41 § Valitusosoitus

Pöytäkirjan liitteenä

42 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.09

**Enontekiön Seurakunnan
Kirkkovaltuusto
17.12.2025 § 41**

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 30-32, 34-35, 38-42

Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot

1. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
2. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:
  - 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
  - 150.000 € (rakennusurakat);
  - 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitettut sosiaali- ja terveystoimen palvelut);
  - 300.000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitettut muut erityiset palvelut) ja
  - 500.000 € (käyttöoikeussopimukset).
3. Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet: -

2 HANKINTAOIKAISU

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö: Enontekiön seurakunta

Käyntiosoite: Ounastie 123, Enontekiö

Postiosoite: Ounastie 123, 99400 Enontekiö

Sähköposti: enontekio@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintaoikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

3 VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 28-29, 33, 36-37

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: -

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämistä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikaisua koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki 5

Puhelinvaihte: 029 56 43300

Faksi: 029 56 43314

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

4 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta

Pöytäkirjan
tarkastajien
nimikirjaimet

Otteen oikeaksi todistaa

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Pöytäkirjan
tarkastajien
nimikirjaimet

Otteen oikeaksi todistaa

Kirkkovaltuusto

3/2025

17.12.2025

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 310 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](https://www.oikeus.fi/fi/maksut-tuomioistuinlaitos)

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.